

Sosiaalityön maisteriopintoihin valmistavat opinnot sosionomeille -opintokokonaisuus

"Preparatory Studies for master's degree Studies in Social work for Bachelor of Social Services (UAS) Graduates"

Taustaa

Tämä opintokokonaisuus on rakennettu osana OKM:n rahoittamaa "Sosiaalityön maisteriopintoihin valmistavat opinnot sosionomeille" -hanketta. Hanke vastaa Sosiaali- ja terveysalan korkeakoulutuksen kehittäminen (SOTEKO) -hankkeessa (2021–2023) tunnistettuihin haasteisiin. Hanke toi näkyväksi sosiaalialan korkeakoulutuksen pitkät ja päällekkäiset koulutuspolut sekä tarpeen kehittää korkeakoulusektoreiden välisiä siirtymiä. Sosiaalityöntekijän kelpoisuuden tuottavien opintojen määrää on pidetty liian laajoina sosionomien (AMK) -osalta. Yliopistot ovat yhteistyössä tunnistanee SOTEKO-loppuraportissa kuvatut täydentävien opintojen teemat: 1) Teoreettiset opinnot, 2) Tutkimukselliset opinnot, 3) Juridiset opinnot ja 4) Käytännön opetus.

Hankkeessa kehitetään ja pilotoidaan alakohtaisen opetussuunnitelmatyönpohjalta sosiaalityön maisteriopintoihin valmistavaa kansallista opintokokonaisuutta sosionomeille. Hankkeessa ovat mukana HY, JY, UEF, LY, TAU ja TY.

Pilotointiin osallistuvat Itä-Suomen, Jyväskylän ja Tampereen yliopistot, jotka ovat yhdessä valmisteelleet SOTEKO-hankkeessa tunnistettujen osaamistarpeiden pohjalta yhteisen opintokokonaisuuden (40 op).

Opintokokonaisuus koostuu seuraavista opintojaksoista:

- Sosiaalityö tieteenalana ja osana yhteiskuntatieteitä 5 op
- Sosiaalityön teoreettisia jäsennyksiä 5 op
- Käytännön opetus 5 op
- Juridiset opinnot 5 op
- Laadulliset menetelmät / Kvalitatiiviset menetelmät 5 op
- Tilastolliset menetelmät / Kvantitatiiviset menetelmät 5 op
- Tutkimusperustainen sosiaalityö ja kirjallisuuskatsaus 10 op

Opintokokonaisuuden sisältävät opinnot ovat tarjolla avoimessa yliopistossa ja opinnot ovat opiskelijalle maksullisia, mutta siten, että hinta on sama riippumatta siitä, missä opinnot suoritetaan.

Opiskelijat suorittavat juridiset opinnot (5 op) ja tutkimusmenetelmäopinnot (10 op) siihen yliopistoon, jonne he ovat saaneet opiskeluoikeuden. Sosiaalityön teoriaopinnot (5 op + 5 op) tarjoaa Jyväskylän yliopisto, sosiaalityön käytäntö (5 op) opintojakson tarjoaa Tampereen yliopisto ja tutkimusperustainen sosiaalityö ja kirjallisuuskatsaus (10 op) opintojakson tarjoaa Itä-Suomen yliopisto kaikille tätä kokonaisuutta suorittamaan valituille opiskelijoille. Opinnot suoritetaan avoimissa yliopistoissa niin, että kaikki opiskelijat suorittavat nämä opintojaksot järjestäviin yliopistoihin samassa aikataulussa. Opinnot ovat suoritettavissa kokonaan verkko-opintoina. Kotiyliopisto kirjaa todistukset / opintosuoritusotteet kokonaisuudesta.

Opintojaksokuvaukset

Sosiaalityön maisteriopintoihin valmistavat opinnot sosionomeille (40 op)

Osaamistavoitteet

Opintokokonaisuuden suoritettuaan opiskelijalle muodostuu käsitys sosiaalityöstä yhteiskuntatieteellisenä tieteenalana ja ammatillisena toimintana. Opintokokonaisuus vahvistaa opiskelijan sosiaalityön teoreettisia, tutkimuksellisia ja käytännöllisiä valmiuksia. Opinnoissa perehdytään asiakastyöhön, rakenteellisen sosiaalityön kysymyksiin, sosiaalityön etiikkaan ja monialaiseen yhteistyöhön. Lisäksi syvennetään sosiaalioikeudellista ja tutkimuksellista osaamista sosiaalityön kohdeilmiöistä ja käytännöistä.

Arviointiperusteet

Kokonaisuuden keskiarvo lasketaan opintokokonaisuuteen tehtyjen, numeerisesti (0–5) arvosteltujen opintojaksojen arvosanojen painotettuna keskiarvona. Arvosanalla hyv/hyväksytty arvioituja opintosuorituksia ei lasketa mukaan painotettuun keskiarvoon. Jos opintokokonaisuuteen kuuluvista opinnoista yli puolet on arvioitu arvosanalla hyv/hyväksytty, arvostellaan opintokokonaisuus arvosanalla hyväksytty.

Edeltävät opinnot

Sosionomi AMK -tutkinto

Sosiaalityö tieteenalana ja osana yhteiskuntatieteitä (5 op)

“Social work as a discipline and as part of the social sciences”

Sisällön kuvaus

Opintojaksolla käsitellään sosiaalityön oppihistoriaa ja nykykeskusteluja ja näiden suhdetta laajempiin yhteiskunnallisiin prosesseihin sekä sosiaalityön paikkaa tiedekentässä.

Osaamistavoitteet

Opiskelija tuntee sosiaalityön teorian historian ja tieteenalan rakentumisen kansainvälisiä ja kansallisia prosesseja. Opiskelija osaa paikantaa minkälaiseen aikaan ja paikkaan kiinnittyvään sosiaalityön teoriaperinteeseen ja ammatilliseen jatkumoon hän liittyy. Opiskelija hahmottaa sosiaalityön eroja ja yhtymäkohtia suhteessa muihin yhteiskuntatieteisiin ja yhteiskunnallisiin ja sosiaalisiin ammattialoihin sekä sosiaalityölle ominaisia tehtäviä ja paikkoja tiedekentässä ja laajemmin yhteiskunnassa.

Oppimateriaalit

- Moilanen, J., Annola, J. & Satka, M. (toim.) (2020) Sosiaalityön käänteet. Sophi, <https://urn.fi/URN:ISBN:978-951-39-8041-2>
- Suoninen-Erhiö, L., Pohjola, A., Satka, M. & Simola, J. (toim.) (2020) Sosiaaliala uudistuu: Tietopohjan ja vuorovaikutuksen kysymyksiä. Huoltaja-säätiö. <https://www.huoltaja-saatio.fi/wp-content/uploads/2020/12/SU-ia.pdf>.
- Satka, M., Moilanen, J., Pohjola, A., Rauhala, P. & Isokuortti, N. (toim.) (2023) Sosiaalityön tieteenalaa rakentamassa. Huoltaja-säätiö, https://www.huoltaja-saatio.fi/wp-content/uploads/2023/02/Sosiaalityon-tieteenalaa-rakentamassa_2023.pdf
- Muu opetuksen yhteydessä jaettava kirjallisuus
- Verkko-opetuksen oppimateriaalit (luentotallenteet ym.)
-

Suoritustavat

Verkko-opiskelu (aloituswebinaari, lukupiirityöskentely, refleктоiva oppimistehtävä)

Arviointiperusteet

Osallistuminen opetukseen, oppimistehtävien hyväksytty suorittaminen, arviointi 0–5

Sosiaalityön teoreettisia jäsennyksiä (5 op)

”Theoretical frameworks of social work”

Sisällön kuvaus

Opintojaksolla tarkastellaan sosiaalityön tieteenalaa ja käytäntöjä koskevia teoreettisia jäsennyksiä ja tiedon lajeja sekä näiden suhdetta toisiinsa.

Osaamistavoitteet

Opiskelija ymmärtää mitä on teoria ja tuntee tavanomaisimmat sosiaalityön teorioita koskevat jäsennykset sekä käytännön sosiaalityötä teoreettisesti kuvaavaa käsitteistöä. Opiskelija ymmärtää yhtäältä teorioiden ja tieteellisen tiedon merkityksen käytännön sosiaalityölle ja toisaalta käytäntöjen keskeisen roolin sosiaalityön tiedonmuodostuksessa ja kehittämisessä. Opiskelija tunnistaa ja pystyy analysoimaan teorioiden ja sosiaalityön käytäntöjen välisiä yhteyksiä sekä yleisellä tasolla että suhteessa omaan osaamiseensa ja kokemuksiinsa sosiaalityöstä. Opiskelija hahmottaa erilaisista teorioista ja käsitteistä sosiaalityön jäsentämiseen ja tekemiseen avautuvia näkökulmia ja niiden välisiä eroja.

Oppimateriaalit

- Payne, M. (2020) How to Use Social Work Theory in Practice. An Essential Guide. Policy Press. (ISBN: 9781447343806 ebook)
- Heslop, Philip & Meredith, Cathryn (2021) Social work theory in practice. Sage. (ISBN: 9781529736502 ebook)
- Opetuksen yhteydessä ilmoitetut artikkelit suomalaisesta sosiaalityön käytännön tutkimuksesta
- Verkko-opetuksen oppimateriaalit (luentotallenteet ym.)

Suoritustavat

Verkko-opiskelu (verkkokurssi, jossa reflektiivisiä oppimistehtäviä)

Arviointiperusteet

Aktiivinen osallistuminen verkkokurssilla, oppimistehtävien hyväksytty suorittaminen, arviointi 0–5.

Käytännön opetus (5 op)

“Practice II: Client Work”

Sisällön kuvaus

Opintojaksolla käsitellään asiakastyön käytännön keskeisiä teemoja: sosiaalityön toimintakenttiä, asiantuntijuutta ja asiakastyön prosesseja (jotka voivat liittyä esimerkiksi lastensuojeluun, aikuis-sosiaalityöhön, vanhus- ja vammaispalveluihin). Opintojaksolla yhdistetään teoreettista ja käytäntölähtöistä työskentelyä, sosiaalisten ilmiöiden yhteiskunnallisen taustan ymmärtämistä, lainsäädännöllisiä lähtökohtia, tutkivaa työtettä ja käsitteellistä reflektiota ammatillisessa sosiaalityössä.

Osaamistavoitteet

Opiskelija syventää sosiaalityön asiakastyön taitojaan. Hän ymmärtää sosiaalityön paikan palvelujärjestelmässä ja tuntee asiakastyön keskeisiä toimintakenttiä, käytäntöjä teoreettisia viitekehys- ja työmenetelmiä. Hän osaa toimia erilaisissa asiakastyön vuorovaikutustilanteissa. Opiskelija on kehittänyt ammatti-identiteettiään sosiaalityöntekijänä ja oman osaamisensa reflektointia. Hän on omaksunut sosiaalityön työkäytäntöjä ja sosiaalityön eettisiä periaatteita. Opiskelijalle on kehittynyt ajattelun, toiminnan ja ratkaisun malleja, joita voi luovasti soveltaa eri asiakastilanteissa.

Oppimateriaalit

Oppimateriaali muodostuu kurssin tehtävien kirjallisuudesta. Oppimateriaali ilmoitetaan opintojakson Moodle -alueella.

Suoritustavat

Verkko-opiskelu. Opintojakso koostuu ryhmän tapaamisista, tutustumiskäynnistä sosiaalityöntekijän työhön, sosiaalityön haastattelusta ja itsenäisestä työskentelystä. Opintojaksolla käytetään ongelmalähtöisen oppimisen periaatteella (PBL-menetelmä). Opintojakson aikana tehdään reflektointia oppimistehtävä, lopputehtävä ja syventävä essee.

Opintojakson lopuksi työstetään syventävä essee, jonka aihe kiinnitetään sosiaalityön ammatillisiin taitoihin. Työskentelyyn sisältyy esseesuunnitelman kirjoittaminen ja hyväksyttäminen opettajalla. Esseessä käytetään lähdeaineistoa ja tutustumiskäynnillä hankittua haastattelu- tai haastattelumateriaalia. Essee on laajuudeltaan 10 sivua. Lähdemerkinnöissä noudatetaan kandidoppaan ohjeistusta. Opiskelija vertaiskommentoi vähintään kahta esseetä Moodle -alueella.

Arviointiperusteet

Seminaarin suoritus koostuu aktiivisesta läsnäolosta, harjoitusten ja tehtävien tekemisestä, lopputehtävästä ja syventävästä esseestä, arviointi 0–5.

Tutkimusperustainen sosiaalityö ja kirjallisuuskatsaus (10 op)

“Research-Based Social Work and Literature review”

Osaamistavoitteet

Opiskelija tunnistaa sosiaalityön tutkimuskohteita, tutkimuksellisia lähestymistapoja, ja tutkimuseettisiä periaatteita sekä osaa analysoida sosiaalityön tutkimuksen ja käytännön suhdetta. Opiskelija tunnistaa ja hallitsee tieteellisen raportoinnin muotoja ja hallitsee kirjallisuuskatsauksen menetelmän tieteellisen tiedon tuottamisen tapana. Opiskelija osaa rajata tutkimuskysymyksen ja vastata siihen kirjallisuuskatsauksena prosessikirjoittamisen periaatteita toteuttamalla. Opiskelija osaa argumentoida tieteellisesti ja tuottaa kirjallisuuskatsauksen.

Opintojakso kehittää seuraavia geneerisiä taitoja: etiikka, kriittinen ajattelu, oman asiantuntijuuden tunnistaminen ja kehittäminen sekä tieteellinen kirjoittaminen.

Sisältö

Sosiaalityön tutkimuskohteet, tutkimusperustaisuus ja tutkimuseettiset periaatteet. Kirjallisuuskatsauksen menetelmä ja käytettävissä olevan tutkimustiedon arviointi. Tieteellinen argumentointi, raportointi sekä tieteellisen kirjoittamisen prosessi.

Suoritustavat

Ideapaperin ja kirjallisuuskatsauksen kirjoittaminen. Seminaariopetus (yhteensä 20 h, teams) aktivoivat tehtävät ja vertaisoppiminen, itsenäinen opiskelu. Läsnäolovelvoite seminaariopetuksessa on vähintään 80 %.

Ideapaperissa opiskelija kuvaa valitsemansa ilmiön, josta on tutkimuksellisesti kiinnostunut sekä kuvaa mistä tietokannoista ja millä hakutermeillä suorittaa tiedonhaun. Kirjallisuuskatsauksessa opiskelija kuvaa systemaattisen tiedonhaun prosessin sekä valitsemansa analyysimenetelmän ja raportoi analyysin avulla tuottamansa tulokset.

Itsenäinen opiskelu Moodle-oppimisympäristössä ja ideapaperin sekä kirjallisuuskatsauksen kirjoittaminen.

Oppimateriaalit

Opiskelumateriaali jaetaan opintojakson oppimisalustalla.

Arviointi:

0–5

Arviointiperusteet:

- Ideapaperi: hyl-täyd-hyv
- Kirjallisuuskatsaus: H-5
- Osallistuminen seminaariin: hyv-hyl (osallistuminen=hyv, ei osallistumista=hyl).

Opintojakson kokonaisarvosana määräytyy kirjallisuuskatsauksen arvosanan perusteella.

Juridiset opinnot (5 op)

JYU: STOA2004 Sosiaalioikeus 5 op

Opintojaksokuvaus on hyväksytty osana Jyväskylän yliopiston Humanistis-yhteiskuntatieteellisen tiedekunnan Yhteiskuntatieteiden ja filosofian laitoksen opetussuunnitelmia 20.3.2024.

TUNI: STY.202 Sosiaalioikeuden perusteet 5 op

Opintojaksokuvaus on hyväksytty osana Tampereen yliopiston yhteiskuntatieteiden tiedekunnan opetussuunnitelmaa helmikuussa 2024.

UEF: YY00CV18 Johdatus sosiaaioikeuteen 5 op

Opintojaksokuvaus on hyväksytty osana Itä-Suomen yliopiston yhteiskuntatieteiden laitoksen opetussuunnitelmaa maaliskuussa 2025.

Tutkimusmenetelmäopinnot (10 op)

JYU: YFIA200 Yhteiskuntatieteiden empiiriset tutkimusmenetelmät 5 op JA STOA250 Kvalitatiivisten ja kvantitatiivisten menetelmien tutkimusharjoitukset 5 op

Opintojaksokuvaukset on hyväksytty osana Jyväskylän yliopiston Humanistis-yhteiskuntatieteellisen tiedekunnan Yhteiskuntatieteiden ja filosofian laitoksen opetussuunnitelmia 20.3.2024.

TUNI: YKT.241 Laadulliset tutkimusmenetelmät 5 op JA YKT.240 Määrälliset tutkimusmenetelmät 5 op

Opintojaksokuvaukset on hyväksytty osana Tampereen yliopiston yhteiskuntatieteiden tiedekunnan opetussuunnitelmaa helmikuussa 2024

UEF: Laadullisten menetelmien perusteet yhteiskunta- ja kauppatieteilijöille 3 op JA Sosiaalityön laadullisten menetelmien harjoituskurssi 2 op SEKÄ

Tilastollisten menetelmien perusteet yhteiskunta- ja kauppatieteilijöille 3 op JA Tilastollisten menetelmien harjoituskurssi 2 op.